

Brüssel, 17.12.2019
COM(2019) 627 final

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**2019. aasta strateegiline aruanne Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide
rakendamise kohta**

SISSEJUHATUS	2
1. KEERULINE JA KIIRESTI MUUTUV KONTEKST	3
2. INVESTEERIMINE ARUKASSE, KESTLIKKU JA KAASAVASSE MAJANDUSKASVU	3
2.1. Üldised edusammud	3
2.2. Teadusuuringud, tehnoloogiaarendus ja innovatsioon, IKT ja VKEde konkurentsivõime	5
2.3. Vähese CO ₂ -heitega majandus, kliimamuutused, keskkond, transport ja energia	5
2.4. Tööhõive, sotsiaalne kaasamine, tervishoid ja haridus.....	7
3. 2014.–2020. AASTA PEAMISTE REFORMIDE MÕJU	8
3.1. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide osa Euroopa poolaastas	8
3.2. Rahastamise eeltingimused.....	8
3.3. Kulukohustustest vabastamise reegel N+3	8
3.4. Tulemusraamistik	9
3.5. Integreeritud territoriaalse arengu toetamine	9
3.5.1. <i>Integreeritud investeringud linnades</i>	9
3.5.2. <i>Territoriaalsete vahendite rakendamine</i>	10
3.5.3. <i>Territoriaalne koostöö</i>	10
4. PROGRAMMI PAREM JUHTIMINE.....	11
4.1. Ametiasutuste ja toetusesaajate suutlikkus.....	11
4.2. Lihtsamad menetlused toetusesaajatele	11
4.3. Partnerite roll programmide rakendamises	12
4.4. Horisontaalsete põhimõtete ja poliitikaeesmärkide rakendamine	12
4.5. Parem vastastikune täiendavus suurema mõju saavutamiseks	12
4.6. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide hindamise kokkuvõte	13
4.7. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest teavitamine	13
KOKKUVÕTE	15

SISSEJUHATUS

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide¹ põhieesmärk on edendada pidevat sotsiaal-majanduslikku lähenemist, vastupanuvõimet ja territoriaalset ühtekuuluvust. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid tagavad komisjoni ja liikmesriikide vahelise jagatud eelarve täitmise kaudu investeeringute kriitilise massi² ELi esmatähtsates valdkondades. Nende investeeringutega rahuldatakse reaalmajanduse vajadusi, toetades töökohtade loomist, majanduskasvu ja investeerimist ning tugevdades ühtset turgu, energialiitu ja majanduse juhtimist.

Käesolev teine strateegiline aruanne³ põhineb liikmesriikide rakendamise- ja eduaruannetel Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide rakendamise kohta kuni 2018. aasta lõpuni⁴. Selleks ajaks oli Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutada olevatest vahenditest võetud kulukohustusi 72 % suhtes⁵. Rahastatud projektidel on peamistes poliitikavaldkondades järjest suurem mõju, näiteks:

- toetatakse rohkem kui 1,6 miljonit ettevõtet, sealhulgas põllumajandusettevõtteid;
- toetust saavad ettevõtted loovad 300 000 uut töökohta;
- 26 miljonit inimest on saanud toetust koolituseks, hariduse omandamiseks või töö otsimiseks;
- 8,3 miljonil kodumajapidamisel on juurdepääs paremale lairibaühendusele;
- ehitatakse või rekonstrueeritakse rohkem kui 3 900 km raudteeliine;
- tervishoiusektoris käimasolevatest projektidest saab kasu 60 miljonit inimest.

Käesolevas aruandes ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide avatud andmete platvormil antakse põhjalik ülevaade kõigi teemavaldkondade edusammudest⁶.

Poliitikavaldkonna praegune siht ja selle kohandatav raamistik võimaldavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel aidata olulisel määral kaasa uute ja esilekerkivate probleemide lahendamisele. Enamiku rahastamisvaldkondadega juba toetatakse ÜRO kestliku arengu eesmäärke, kliimamuutustega kohanemist ja riskide vähendamise meetmeid ning nendele keskendumist saab vajaduse korral Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide raames suurendada.

¹ Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid on Ühtekuuluvusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Euroopa Sotsiaalfond (ESF), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF).

² 2018. aastal oli Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eelarve ligikaudu 460 miljardit eurot ja riikliku kaasrahastamisega üle 643 miljardi euro.

³ Nõutav ühissätete määruse (määrus (EL) nr 1303/2013) artikli 53 alusel.

⁴ Kõik väärtused on seotud 2018. aasta lõpuga, nagu need olid kättesaadavad 5. novembri 2019. aasta seisuga, kui ei ole märgitud teisiti.

⁵ Selles dokumendis projektid on projektid, mis on välja valitud ja mida rakendatakse käesoleval programmitöö perioodil.

⁶ Avatud andmete platvormil on esitatud värskemad kättesaadavad andmed Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide lõpu seisuga (<https://cohesiondata.ec.europa.eu>).

1. KEERULINE JA KIIRESTI MUUTUV KONTEKST

Liikmesriigid tunnistavad oma 2019. aasta eduaruannetes Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide otsustavat rolli keskkonnaalaste, majanduslike ja sotsiaalsete muutustega tegelemisel ning kestliku tuleviku tagamiseks vajalike reformide kehtestamisel. Finantskriisi järel aitasid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid toetada investeeeringuid ja suunata majanduslik lähenemine taas õigele teele⁷.

Mitu liikmesriiki juhib siiski tähelepanu püsivale territoriaalsele ja piirkondlikule ebavõrdsusele ja sotsiaalsele tõrjutusele ning demograafiliste muutustega seotud probleemide suurenemisele. Erinevused piirkondade vahel ja sees ning linna- ja maapiirkondade vahel püsivad. Mitu piirkonda, mis on kaotanud oma konkurentsieelise, on jäänud n-ö keskmise sissetuleku lõksu⁸ ning mõned piirkonnad võitlevad jätkuvalt kõrge töötuse määraga, eriti noorte hulgas. Teised on haavatavamad kliimamuutustest ja digiteerimisest tingitud kahesuunalise ülemineku mõju või pagulas- ja rändekriisi jätkuvate tagajärgede suhtes. Need geograafilised erinevused on tugevdanud ELi-vastast meelestatust⁹.

Jagatud eelarve täitmise kaudu hallatavate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega võimestatakse kohalikke ja piirkondlikke osalejaid nende suundumustega võitlema, toetades territoriaalset ühtekuuluvust, majanduskasvu soodustavaid investeeeringuid, töökohtade loomist, ettevõtete konkurentsivõimet, teadusuuringuid ja innovatsiooni ning idufirmade ökosüsteeme, keskkonnameetmeid, kliimamuutustega kohanemist ja nendele vastupanu võimet, katastroofiohu vähendamist, sotsiaalset kaasatust ning tervishoiu- ja haridusprojekte, et muuta elu paremaks ja tuua EL inimestele lähemale.

2. INVESTEERIMINE ARUKASSE, KESTLIKKU JA KAASAVASSE MAJANDUSKASVU

2.1. Üldised edusammud

Võttes arvesse määrusega (EL) nr 1303/2013 kehtestatud uusi elemente, eelkõige investeeeringute koondamist peamistele arengueesmärkidele ja suuremat keskendumist tulemuslikkusele, on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmid suunatud ELi aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärkide tulemuslikule ja tõhusale saavutamisele. Seda suundumust on veelgi tugevdanud komisjoni sekkuv ja paindlik lähenemisviis, eelkõige programmide muutmise, ohus olevate programmide järelevalve või

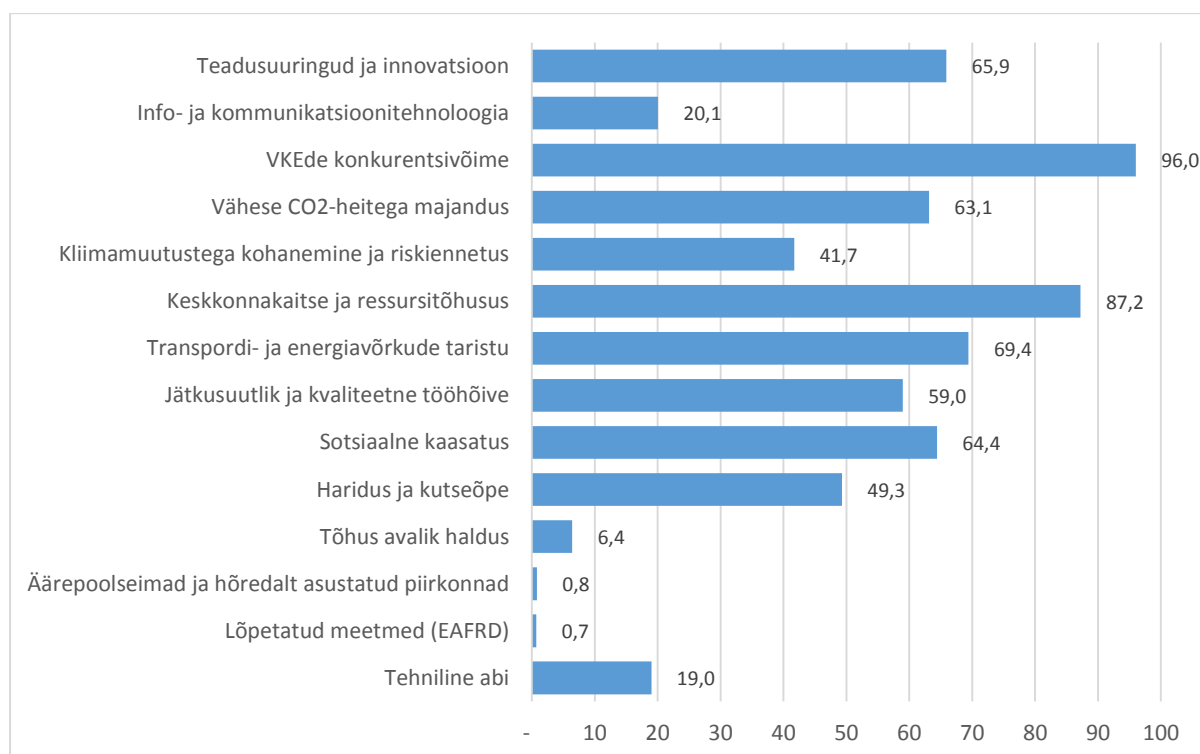
⁷ Seitsmes aruanne majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse kohta, september 2017.
https://ec.europa.eu/regional_policy/et/information/publications/reports/2017/7th-report-on-economic-social-and-territorial-cohesion

⁸ Seitsmendas aruandes majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse kohta (2017) tegi Euroopa Komisjon kindlaks konkreetsed probleemid, millega peab toime tulema mitu piirkonda, mille SKP elaniku kohta on ELi keskmise lähedal. Suured kulud ning kahanev tootmisektor ja nõrk innovatsiooni- ja ekspordivõime on muutnud need vähem konkurentsivõimeliseks ja üleilmastumisele vähem vastupidavaks kui piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on väiksem ja suurem.

⁹ Dijkstra, Lewis, Poelman, Hugo ja Rodríguez-Pose, Andrés, „The geography of EU discontent“, regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi töödokument 12/2018.

mitme katsemeetme kaudu¹⁰, mis on aidanud pakkuda vajadustele kohandatud abi ja saada kogemusi tulevase rakendamise tarbeks.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kavandatud nii ELi kui ka liikmesriikide koguinvesteeringud temaatiliste eesmärkide kaupa (miljardites eurodes)¹¹

Allikas: Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide avatud andmed <https://cohesiondata.ec.europa.eu/d/e4v6-qrrq>

Vaadeldes kokkuvõtvalt kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide arvandmeid, on väljavalitud projektide (rahastamisotsus tehtud) arv alates esimesest 2017. aastal koostatud strateegilisest aruandest enam kui kahekordistunud ja nende maht moodustab 464 miljardit eurot (72 % kõigist kavandatud investeeringutest). Edusammud on märgatavad sellistes sektorites nagu teadusuuringud ja innovatsioon – eelkõige tänu aruka spetsialiseerumise strateegiate soodustavale mõjule –, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning transporditaristud. Projektide väljavalimine on samuti kiirenenud – kuigi mõõdukamalt – sellistes valdkondades nagu vähese CO₂-heitega majandus ning kestev ja kvaliteetne tööhõive.

Seoses tegelike kulutustega¹² oli kõiki Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde arvestades liikmesriikidele makstud 2018. aasta detsembri lõpuks 27 % kasutada olevatest

¹⁰ Eelkõige seoses piirkondade järele aitamise, tööstusliku üleminekuga piirkondadega, söekaevanduspiirkondadega, piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringutega ja arukate külade algatusega.

¹¹ Täpsemat teavet on esitatud lisades 1.1 ja 1.2. Eespool oleval diagrammil esitatud arvud ei hõlma valdkondadele mitut valdkonda hõlmavate prioriteetide raames eraldatud osa, samas kui lisades esitatud arvude puhul on see nii.

eelarvevahenditest (2019. aasta oktoobri lõpuks 36 %). See deklareeritud kulude tase on eelmiste perioodidega võrreldes madalam ja viitab sellele, et liikmesriikide tasandil tuleb endiselt keskenduda rohkem kuludele¹³.

Seoses rahastamisvahendite rakendamisega moodustasid programmide summad valitud rahastamisvahendite tegevustes 2018. aasta lõpu seisuga 21,9 miljardit eurot ehk ligikaudu 77 % programmides selle toetusvormi jaoks kavandatud summadest. See annab kinnitust, et enamik rahastamisvahendeid annab kohapeal tulemusi kohapeal.

2.2. Teadusuuringud, tehnoloogiaarendus ja innovatsioon, IKT ja VKEde konkurentsivõime

Käesoleval programmitöö perioodil peetakse majanduskasvu ja lähenemise peamiseks edendajaks investeerimist teadusuuringutesse ja innovatsiooni. Innovatsioonil põhineva territoriaalse arengu toetamine, eelkõige aruka spetsialiseerumise strateegiate kaudu, on järsult suurendanud teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni, IKT ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) konkurentsivõime valdkonnas välja valitud projektide arvu. 2018. aasta lõpu seisuga moodustas väljavalitud projektide kogumaht kasutada olevast 163 miljardist eurost üle 117 miljardi euro.

- Teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni valdkonnas on rohkem kui 42,6 miljardit eurot eraldatud projektidele, mille abil on toetatud peaaegu 20 000 uut teadlast ja aidatud ligikaudu 30 000 äriühingul viia turule uusi tooteid.
- Digitaalmajanduse projektidele on eraldatud üle 12,3 miljardi euro, toetades muu hulgas lairibaühenduse kasutuselevõttu, digitaalseid avalikke teenuseid või e-kaubandust. See summa sisaldab 1,5 miljardit eurot EAFRD toetust maapiirkondade IKT taristule. 8,3 miljonil kodumajapidamisel on juurdepääs paremale lairibaühendusele.
- Üle 62,5 miljardi euro eraldatakse VKEde konkurentsivõime suurendamiseks välja valitud projektidele, mis on seotud enamiku 300 000 uue töökoha loomisega ERFi kaudu. Maapiirkondades saab üle 130 000 põllumajandusettevõtte rahalist toetust, et aidata neil oma tegevust restructureerida ja ajakohastada ning saavutada tootlikkuse kasv.
- Põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP-AGRI) raames toetatakse 7 730 interaktiivset innovatsiooniprojekti. EIP-AGRI projektide abil loodud teadmisi ja innovatsiooni jagatakse riiklike innovatsiooni- ja maapiirkondade võrgustike ning EIP-AGRI võrgustiku kaudu.

2.3. Väheste CO₂-heitega majandus, kliimamuutused, keskkond, transport ja energia

Käesoleval programmitöö perioodil on eraldatud 20 % ELi eelarve vahenditest kliimameetmetele ja komisjon on teinud ettepaneku suurendada seda järgmise perioodi ELi eelarves 25 %-ni¹⁴. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel on olnud oluline roll sisuliste

¹² Liikmesriikidelt saadud maksetaotlused.

¹³ Projektide väljavalimise ja kulutuste jaotus temaatiliste eesmärkide ja liikmesriikide kaupa on esitatud 1. ja 2. lisa tabelites.

¹⁴ Ettepanek: Nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (COM(2018) 322 final).

muutuste kujundamisel. Tänu eraldatud summadele ja investeeringute eeltingimustele on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid aidanud selgelt suurendada kliimameetmete ja kestliku majanduskasvu valdkonnas poliitilist mõjuvõimu. 2018. aasta lõpuks oli piirkondade ja linnade projektidele, millega toetatakse CO₂-heite vähendamist, vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes ja riskide ennetamist, energiatõhusust või kestlikku transporti, eraldatud üle 169 miljardi euro.

- ERFi toetusega eraldati üle 31,8 miljardi euro vähese CO₂-heitega majanduse valdkonna projektidele, mis on seotud enam kui 400 000 kodumajapidamise energiatarbimise parandamisega.
- Rohkem kui 52 miljardit eurot eraldati keskkonna- ja ressursitõhususe projektidele, tänu millele võetakse aastas üle 500 000 tonni jäätmeid rohkem ringlusse. Tänu projektidele, mille suhtes on rahastamisotsus tehtud, on 20 miljonil inimesel juurdepääs paremale reoveekäitlusele.
- Seoses põllumajandussektori kliimameetmetega (nt CO₂ sidumine ning kasvuhoonegaaside ja ammoniaagi heitkoguste vähendamine) on tehtud suuri edusamme, eelkõige põllumajandustootjate ühinemisel vabatahtlike põllumajanduse keskkonna- ja kliimakavadega, et arendada põllumajandusettevõtete keskkonnasäästlikku juhtimist. Eesmärgiks on seatud, et ELi põllumajandusmaast i) 18 % majandataks bioloogilise mitmekesisuse, ii) 15 % parema mullamajandamise ja iii) 15 % parema veemajandamise nõuete kohaselt. Kõigil kolmel juhul on saavutatud üle 85 % eesmärkidest.
- Prioriteet on toetada transpordisektori digiteerimist ja CO₂-heite vähendamist, eelkõige linnapiirkondades. Transpordi- ja energiavõrkudele on eraldatud üle 56 miljardi euro ning projektide abil, mille suhtes on rahastamisotsus tehtud, muu hulgas rajatakse või rekonstrueeritakse üle 3 900 km raudteeliine ning rajatakse või täiustatakse üle 400 km trammi- või metrooliine.
- EMKF eraldas 1,25 miljardit eurot, et edendada kalalaevastike, kättesaadavate ressursside ja mereökosüsteemide kaitse vahelist jätkusuutlikku tasakaalu. Lisaks on eraldatud 428 miljonit eurot säästva vesiviljeluse toetamiseks ja 625 miljoni euro ulatuses sektori sotsiaal-majandusliku arengu toetamiseks. Fondi abil on toetatud üle 34 000 tegevuse, millest 2 000 on seotud Natura 2000 alade parema juhtimisega ning üle 1 500 muude merekaitsealadega.

Kliimameetmete elluviimine

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide, eelkõige EAFRD, ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kaudu toetatakse pikaajalisi lahendusi liikmesriikide ja piirkondade probleemidele kliimaneutraalse majanduse suunas liikumisel. Rakendamine edeneb hästi: kliimamuutustega seotud meetmetele kavandatud 115 miljardist eurost oli 2018. aasta lõpuks projektidele eraldatud 88,1 miljardit eurot. ESFi osa kliimaeesmärkide saavutamises on viis korda suurem kui algselt kavandatud, eelkõige on selle kaudu toetatud keskkonnahoidlike töökohtadega seotud koolitus- ja tööturumeetmeid (vt 3. lisa).

2.4. Tööhõive, sotsiaalne kaasamine, tervishoid ja haridus

Viimastel aastatel on EL edendanud jõuliselt oma sotsiaalmeetmete kava, eelkõige Euroopa sotsiaalõiguste samba vastuvõtmisega 2017. aastal. Sellega seoses on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning eriti ESFi toetatud struktuurireforme, sealhulgas avalike teenuste ajakohastamist, noorte tööhõive edendamist ning vaesuse ja ebavõrdsuse vähendamist. 2018. aasta lõpu seisuga moodustas väljavalitud projektide maht kaks kolmandikku kogu kavandatud eraldisest, st peaaegu 103 miljardit eurot.

- Töövõimaluste parandamist käsitlevate väljavalitud projektide summa moodustab üle 34 miljardi euro, mille abil toetatakse ESFi raames 23 miljonit inimest. 2018. aasta lõpu seisuga oli leidnud töö, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjana 2,1 miljonit inimest.
- Lisaks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele on hästi edenenud noorte tööhõive algatus: 2018. aasta lõpuks oli väljavalitud projektidele eraldatud ligikaudu 8,8 miljardit eurot. 2018. aasta lõpu seisuga oli noorte tööhõive algatuse raames toetatavatesse meetmetesse kaasatud ligikaudu 2,7 miljonit noort:
 - 820 000 inimesele oli pakutud töökohta, täiendusõpet, praktikat või koolitust ning
 - üle 1,1 miljoni inimese, kes õppisid, olid omandanud kvalifikatsiooni või töötasid, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjana.
- Sotsiaalse kaasamise valdkonnas, millest suurima osa moodustab ESF, on seni väljavalitud projektide maht üle 36 miljardi euro. 2018. aasta lõpuks oli saanud abi 1,8 miljonit puuetega osalejat, 3,6 miljonit rändajat, teise riigi või vähemuse taustaga osalejat ja 4,2 miljonit muus ebasoodsas olukorras olevat inimest, et parandada oma töövõimalusi ja arendada tööturu jaoks õigeid oskusi. EAFRD raames toetati samuti üle 60 000 sotsiaalse kaasamise meetme elluviimist maapiirkondades.
- Edusamme on tehtud ka tervisega seotud meetmetesse investeerimisel. Seni on rohkem kui 7 000 tervisega seotud projekti (tervishoiualase ebavõrdsuse vähendamine, tervishoiusüsteemide reformimine, e-tervise edendamine, teadusuuringud ja innovatsioon) investeeritud üle 8 miljardi euro. Väljavalitud projektide eesmärk on parandada tervishoiuteenuseid rohkem kui 60 miljoni inimese jaoks.
- Hariduse ja koolituse valdkonnas on konkreetsetele projektidele eraldatud 28,3 miljardit eurot. 2018. aasta lõpuks oli tänu ESFi toetusele aidatud 11,6 miljonit väheste oskustega isikut, 3,4 miljonit inimest oli omandanud kvalifikatsiooni ning 1,2 miljonit osales hariduses ja koolituses. Tänu ERFi investeringutele saab rohkem kui 8 miljonit inimest kasu parematest lastehoiu- või haridusasutustest. Maapiirkondades toetati EAFRD raames rohkem kui ühte miljonit kutseõppemeedet.

3. 2014.–2020. AASTA PEAMISTE REFORMIDE MÕJU

3.1. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide osa Euroopa poolaastas

Enamik Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud struktuuri- ja poliitikaprobleeme on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide seisukohast olulised. Praegustes programmides on juba arvesse võetud investeeringutega seotud riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud struktuurseid probleeme. Nagu liikmesriigid oma eduaruannetes on rõhutanud, on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetatud reforme sellistes valdkondades nagu tööhõivekaitse ja sotsiaalpoliitika, ettevõtluskeskkond, teadusuuringud ja innovatsioon, energia- ja ressursitõhusus, telekommunikatsioon, transport, tervishoid, haridus ja haldusreformid.

Kuna 2014.–2015. aastal esitatud asjakohased riigipõhised soovitused olid peamiselt seotud pikaajaliste arenguprobleemidega valdkondadega, on ELi ühtekuuluvuspoliitika rahastamine kindlalt kooskõlas 2019. aasta riigipõhistes soovitustes kindlaks määratud investeerimisvajadustega. Kõnealused riigipõhised soovitused ja käesoleva aasta riigiaruanded moodustavad põhjaliku analüütilise raamistiku investeerimisprioriteetide kindlaksmääramiseks 2021.–2027. aastaks.

3.2. Rahastamise eeltingimused

Üks peamisi reforme aastatel 2014–2020 oli konkreetsete eeltingimuste kehtestamine, et tagada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tulemuslik ja tõhus kasutamine liikmesriikides ja piirkondades. 2014.–2020. aasta eeltingimuste protsess on nüüdseks lõpule viidud.

Üldiselt on eeltingimused osutunud kasulikuks poliitikavahendiks, aidates eelkõige parandada investeerimiskeskonda ELis ja soodustades mitme struktuurireformi alustamist¹⁵. Oma ettepanekus võtta vastu määrus, millega kehtestatakse ühissätted¹⁶ (edaspidi „ühissätete määruse ettepanek aastateks 2021–2027“), soovib komisjon järgmisel programmitöö perioodil mehhanismi jätkata ja parandada, võttes kasutusele uue rakendamistingimuste süsteemi, millel on lihtsamad haldusmenetlused ning tõhusamad täitmis- ja järelevalvenõuded.

3.3. Kulukohustustest vabastamise reegel N+3

2014.–2020. aasta määruuses võeti reegli N+2 asemel kasutusele kulukohustustest vabastamise reegel N+3, mille kohaselt võib kulukohustustega seotud ELi vahenditest, mida ei ole kolme aasta jooksul ära kasutatud, jääda ilma. Seda kohaldati esimest korda kõigi liikmesriikide suhtes 2018. aastal.

Kuigi see reform andis korraldusasutustele rohkem aega projektide väljavalimiseks ja rakendamiseks, vähendas see survet eelarve kiireks täitmiseks. Koos raamatupidamise

¹⁵ Vt nt Viță, V, „Research for REGI Committee – Conditionalities in Cohesion Policy“, Euroopa Parlament, struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, Brüssel, 2018.

¹⁶ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad (COM(2018) 375 final).

aastaaruannete ja jooksva lõpetamise protsessidega, mis on tekitanud ülemäärast ettevaatlikkust netofinantskorrektsioonide riski suhtes, täitis N+3 reegel olulist osa ELi eelarvest liikmesriikidele tehtavate maksete madalas tasemes. Järkjärguline tagasipöördumine N+2 reegli juurde, mida komisjon on kavandanud programmitöö perioodiks 2021–2027, samuti põhjalikud lihtsustamismeetmed ning juhtimis- ja kontrollisüsteemide pikendamine peaksid aitama kaasa kiiremale rakendamisele Euroopa kodanike hüvanguks.

3.4. Tulemusraamistik

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi programmidele eraldatud vahenditest 6 % suunati tulemusreservi. Komisjon vaatas 2019. aastal programmide tulemuslikkuse läbi (tulemuslikkuse hindamine) ja vabastas tulemusreservi nende prioriteetide jaoks, mille vahe-eesmärgid olid 2018. aasta lõpu seisuga saavutatud.

Tulemuslikkuse hindamine osutus heaks viisiks tulemuslikkuse stiimulite kasutuselevõtmiseks poliitikavaldkonna elluviimisel. Komisjoni ühissätete määruse ettepanekus aastateks 2021–2027 jääb tulemustel põhinev lähenemisviis alles, kuid jätab rohkem ruumi poliitikavaldkonna kaalutlustele. Hindamine hõlmab programmide tulemuslikkuse laiemat ja kvalitatiivsemat hindamist, võttes arvesse 2024. aasta riigipõhistes soovitusel kindlaks tehtud probleeme, liikmesriikide või piirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda ning programmide vahe-eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme. Komisjoni ettepanekus ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakavade kohta aastateks 2021–2027¹⁷ on tulemustele keskendumine endiselt tugev, kusjuures kulude rahastamiskõlblikkus on seotud tulemuste saavutamise kohapeal.

3.5. Integreeritud territoriaalse arengu toetamine

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid on ELi peamine vahend integreeritud territoriaalse arengu edendamiseks liikmesriikides ja piirkondades. EL rahastab rohkem kui 3 800 territoriaalset, linna- ja kohalikku strateegiat. Peale selle aitavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid liikmesriikidel rakendada meetmeid selliste konkreetsete territooriumide vajaduste rahuldamiseks nagu vaesusest või sotsiaalsest tõrjutusest mõjutatud piirkonnad, hõredalt asustatud piirkonnad, mägipiirkonnad, saared ja äärepoolseimad piirkonnad. Seda kohandatud lähenemisviisi on tugevdatud komisjoni ühissätete määruse ettepanekus aastateks 2021–2027, keskendudes eelkõige funktsionaalsetele territooriumidele (nt vesikonnad, rannikualad, mäed jms), et saada üle halduslikust kapseldumisest, ning kohalikele algatustele.

3.5.1. Integreeritud investeringud linnades

Suurem keskendumine linnaküsimustele käesoleval programmitöö perioodil ja ELi linnade tegevuskavast¹⁸ tulenev ainulaadne poliitiline tõuge on andnud linnadele võimaluse töötada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetusel välja oma integreeritud linnastrateegiad. Linnapiirkondadesse 2018. aasta lõpu seisuga investeeritud 81 miljardist eurost on linnad

¹⁷ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (COM(2018) 392 final).

¹⁸ <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda>

valinud välja ligikaudu 10,8 miljardi euro väärtuses projekte, mida rakendatakse enam kui 900 integreeritud linnastrateegia kaudu. Samuti tasub esile tuua edukaid linnadega seotud uuenduslikke meetmeid, mis on aidanud linnapiirkondadel katsetada 75 meetme kaudu säästva linnaarengu uuenduslikke lahendusi¹⁹.

3.5.2. Territoriaalsete vahendite rakendamine

Integreeritud territoriaalsed investeeringud ja kogukonna juhitud kohaliku arengu meede võeti kasutusele selleks, et edendada integreeritud territoriaalse arengu strateegiaid väljaspool tavapärasest riigi ja piirkonna tasandit.

Integreeritud territoriaalseid investeeringuid on kasutatud rohkem kui 200 linnastrateegia ja 120 territoriaalse strateegia rakendamiseks, võttes Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames kasutusele kokku 15,9 miljardit eurot. LEADERi meetodist²⁰ tulenev kogukonna juhitud kohaliku arengu meede aitas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest võtta kasutusele kokku 9,1 miljardit eurot. Praeguseks on kogu ELis loodud üle 3 000 kohaliku tegevusrühma, kes vastutavad kohalike kogukondade kaasamise ja kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiate rakendamise eest. Mitmel juhul algas integreeritud territoriaalsete investeeringute ja kogukonna juhitud kohaliku arengu meetme elluviimine visalt, kuna kõigepealt oli vaja ette valmistada nendega seotud üldised strateegiad ja eri vahendite ühendamine oli keeruline. Eduaruannetest ilmneb siiski üldine entusiasm nende vahendite suhtes: need on aidanud tulla toime linnaarengu meetmete rakendamisega seotud raskustega eri sektorites ja rahuldada paremini territoriaalseid vajadusi.

Uus poliitiline lähenemisviis, mille komisjon võttis kasutusele oma ühissätete määruse ettepanekus aastateks 2021–2027, tugineb integreeritud territoriaalsete investeeringute ja kogukonna juhitud kohaliku arengu meetme positiivsetele kogemustele ning aitab muuta territoriaalsete investeeringute tegemise lihtsamaks ja tõhusamaks. Peale selle oleks vastavalt komisjoni ettepanekule ÜPP strateegiakavade kohta aastateks 2021–2027 LEADER-programm endiselt kohustuslik ja nende kavade jaoks reserveeritaks EAFRD kogutoetusest vähemalt 5 %.

3.5.3. Territoriaalne koostöö

Euroopa territoriaalse koostöö programme (Interreg) rakendatakse piiriülesel, riikidevahelisel ja piirkondadevahelisel tasandil. Projektide väljavalimine on edenenud kõigis Interregi programmides ja nende rahastamise maht oli 2018. aasta lõpu seisuga ligikaudu 9,7 miljardit eurot. Peamised toetatavad sektorid on keskkonnakaitse ja ressursitõhusus (nt ülejutuste ennetamine, tulekahjude ärahoidmine, looduskaitse) ning teadusuuringud, tehnoloogiaarendus ja innovatsioon (nt piiriülesed klastrid, innovatsioonivõrgustikud). Viimase kahe aasta jooksul on rohkem tähelepanu pööratud ka piirialadel investeeringuid ja majandusarengut takistavate õiguslike, haldus- ja institutsiooniliste takistuste kõrvaldamisele. Näiteks lõi komisjon spetsiaalse piirikeskuse, et aidata ületada neid takistusi konkreetsetes valdkondades, nagu transport, tööturg, tervishoid ja haridus²¹.

¹⁹ <https://www.uia-initiative.eu/en>

²⁰ LEADER-programm on alt ülespoole suunatud kohaliku arengu meetod, mida kaasrahastab EAFRD ja mis võeti kasutusele 1991. aastal, et kaasata kohalikke osalejaid maapiirkondade arengusse. 2007. aastal hakati LEADER-programmi rakendama ka EMKFi raames ning 2014. aastal ERFi ja ESFi raames kogukonna juhitud kohaliku arengu meetme vormis.

²¹ „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“, COM(2017) 534 final.

Seoses ELi makropiirkondlike strateegiatega rõhutati komisjoni teises aruandes²² makropiirkondliku lähenemisviisi positiivset mõju, eelkõige seoses teadlikkuse parandamisega ühistest probleemidest funktsionaalsetes piirkondades (nt funktsionaalsed linnapiirkonnad, vesikonnad, rannikualad, mäed jms). Komisjoni aruandes märgitakse aga, et mõnes osalevas liikmesriigis puudub vastutus strateegiate eest, mistõttu ei eraldata piisavalt haldus- ja tehnilisi vahendeid. Siiski näitavad liikmesriikide esitatud aruanded, et makropiirkondlike strateegiaid lõimitakse üha enam Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmidega. Hoo säilitamiseks soovitas komisjon osalevatel liikmesriikidel võtta Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2021.–2027. aasta programmitöö dokumentides arvesse makropiirkondlike strateegiate prioriteete. Euroopa Liidu Nõukogu toetas seda soovitusi.

4. PROGRAMMI PAREM JUHTIMINE

4.1. Ametiasutuste ja toetusesaajate suutlikkus

Komisjon on teinud kättesaadavaks palju konkreetseid vahendeid²³, et toetada liikmesriikide jõupingutusi tagamaks, et programme haldavatel asutustel ja toetusesaajatel on piisav haldussuutlikkus Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tulemuslikuks rakendamiseks. See toetus hõlmab näiteks lühiajaliste kitsaskohtade kõrvaldamist (näiteks riigihangete ja riigiabiga tegelevate töötajate oskuste täiendamise abil) ning strateegilisemate ja vajadustele kohandatud meetmete väljatöötamist haldussuutlikkuse suurendamise valdkonnas. Näiteks 2018. aasta lõpuks oli platvormi TAIEX-REGIO Peer2Peer raames osalenud rohkem kui 170 seminaril, õppekülastusel ja ekspertide lähetusel kõigist liikmesriikidest kokku 2 600 osalejat. Muud 2018. aasta algatused hõlmavad pädevusraamistiku ja enesehindamisvahendi käivitamist, et aidata haldusasutustel teha kindlaks pädevuslüngad ja need kõrvaldada.

Digitaalsel tasandil on pädevate lairibaühenduse asutuste võrgustik²⁴ nüüd täielikult toimiv. See koondab 113 riiklikku ja piirkondlikku avaliku sektori asutust ja organit, kes toetavad lairibaühenduse kasutuselevõttu kõigis liikmesriikides. Komisjoni toetusel vahetavad pädevad lairibaühenduse asutused teadmisi, häid tavasid ja kogemusi lairibastrateegiatega ja -projektide kavandamise ja rakendamisega seotud ühiste probleemide lahendamisel.

4.2. Lihtsamad menetlused toetusesaajatele

Mitme Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide määruse²⁵ 2018. aasta juulis tehtud muudatused andsid uusi võimalusi bürokraatia vähendamiseks 2014.–2020. aasta programmide rakendamisel. Muudatused hõlmasid lihtsustatud kuluvõimaluste laiemat kasutamist, mis võimaldab ametiasutustel keskenduda rohkem tulemustele ja suurendada samal ajal õiguskindlust kõigi osalejate jaoks, samuti rohkem võimalusi rahastamisallikate

²² COM(2019) 21 final.

²³ https://ec.europa.eu/regional_policy/et/policy/how/improving-investment/

²⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-competence-offices>

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

kombineerimiseks ning väikesemahuliste tegevuste auditikoormuse täiendavat vähendamist, laiendades „ainult ühe auditi“ reegli kohaldamisala.

Seoses lihtsustatud kuluvõimalustega käivitati 2018. aasta novembris lisaks ESFi valdkonnas käimasolevale riikidevahelisele võrgustikule eriplatvorm, mille kaudu ametiasutused saavad jagada teadmisi ja häid tavaid lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamisel ERFi ja Ühtekuuluvusfondi raames. EAFRD puhul on lihtsustatud kuluvõimalusi tugevalt toetatud võrgustike loomise ja suutlikkuse suurendamise kaudu. ESFi puhul võttis komisjon alates 2018. aasta augustist mitme liikmesriigi, sealhulgas esimest korda Bulgaaria ja Portugali puhul kolm korda vastu uued ühikuhinnad ja kindlasummalised maksed.

4.3. Partnerite roll programmide rakendamises

Partnerluse põhimõtte rakendamine on liikmesriigiti erinev ning sõltub nende halduskorraldusest ja institutsioonilisest ülesehitusest. Kuid nagu ka 2017. aastal, näitavad eduaruanded siiski üldisi püüdlusi partnereid kaasata kooskõlas partnerluse tegevusjuhendiga. Paljudes liikmesriikides arutati eduaruandeid partneritega järelevalvekomiteedes või spetsiaalsetel foorumitel. Liikmesriigid on jätkanud partnerite kaasamist kas järelevalvekomiteede, nõuanderühmade, konkursikutsetega seotud konsultatsioonide või teavituskampaaniate ja seminaride kaudu. Näiteks on 11 liikmesriigis jälginud kodanikuühiskonna organisatsioonid aktiivselt kogu hangete ja projektide rakendamise tsükli 17 ausameelsuse kokkuleppe²⁶ raames, mida rahastab komisjon koostöös organisatsiooniga Transparency International. Üldiselt arvatakse, et partnerite kaasamisel on positiivne mõju programmi rakendamisele.

4.4. Horisontaalsete põhimõtete ja poliitikaeesmärkide rakendamine

Komisjon jätkab liikmesriikide toetamist horisontaalsete eesmärkide, sealhulgas keskkonna- ja kliimaeesmärkide rakendamisel – eelkõige korraldades korrapäraseid kohtumisi riiklike energia- või keskkonnaasutuste ning energeetika või keskkonna valdkonna korraldusasutuste esindajatega – ning soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas. Mõnes liikmesriigis pakutakse projektiedendajatele konkreetseid positiivseid stiimuleid, millega kaasneb uuenduslik lähenemisviis soolise perspektiivi lõimimisele.

4.5. Parem vastastikune täiendavus suurema mõju saavutamiseks

2014.–2020. aasta õigusraamistikuga tugevdati koordineerimist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahel ja nende vastastikust täiendavust muude ELi vahenditega. 2019. aasta eduaruannetes esitatud teabest nähtub, et mitu liikmesriiki on rakendanud selliseid meetmeid nagu riiklike rahastamiskõlblikkuse eeskirjade ühtlustamine, valdkondade- ja ministeeriumidevahelised kokkulepped, ühised järelevalvekomiteed või IT-lahendused, mis hõlmavad mitme fondi kavandamist ja rakendamist.

On ka uusi projekte, mis näitavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) vastastikust täiendavust. Näiteks Réunioni saare lennujaam, mida rahastati nii ERFi kui ka EFSI vahenditest, ning Poznańi meditsiiniülikooli meditsiinilise simulatsiooni keskus, kus koos EFSI tagasimakstava toetusega anti ESFi toetust, et katta osa seadmete ja pädevuste parandamisega seotud kuludest. Aruanded

²⁶ Vt joonealune märkus 23.

näitavad siiski ka seda, et liikmesriigid alles hindavad, kuidas ja kas kasutada määruse (EL) nr 1303/2013 muutmisega²⁷ loodud võimalust, et hõlbustada EFSI ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kombineerimist.

Peale selle on enamikust liikmesriikidest ja mitmest assotsieerunud riigist pärit osalejad ühinenud kvaliteedimärgise algatuse raames praktikakogukonnaga. See aitab uuenduslikel VKEde projektidel, mida ei saanud programmi „Horisont 2020“ vahenditest rahastada, taotleda muud toetust, sealhulgas ERFist. Seda algatust tuleks edendada seoses komisjoni ettepanekuga ELi järgmise perioodi eelarve kohta, mille eesmärk on lihtsustada komisjoni riigiabi eeskirju, et toetada veelgi uuenduslike projektide rahastamist avaliku sektori vahenditest.

Komisjon käivitas ka koostoime suurendamiseks mitu algatust, eelkõige tipptasemele jõudmist käsitleva katseprojekti, et aidata liikmesriikidel parandada oma innovatsioonisüsteeme ja luua sidemeid teiste riikide teadusringkondadega ning seeläbi hõlbustada taotluste esitamist programmi „Horisont 2020“ taotlusvoorudes. Hoolimata võimalusest toetusi kumuleerida, on programmi „Horisont“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite kombineerimine samades projektides jätkuvalt siiski juhuslik²⁸.

Põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse Euroopa innovatsioonipartnerlus (EIP-AGRI), mida toetatakse EAFRD vahenditest, on veel üks näide selle kohta, kuidas programmi „Horisont 2020“ raames välja töötatud teadusuuringuid üle kantakse ja kohapeal rakendatakse. EIP-AGRI koondab rahastamisvooge interaktiivse innovatsiooni edendamiseks, et aidata kaasa ELi aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiale.

4.6. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide hindamise kokkuvõte

Ajavahemikus 2014–2020 on üha rohkem käsitletud hindamistes peamiselt rakendamisprotsessi ja edusamme seatud eesmärkide saavutamisel. Vaatamata lõpuleviidud projektide suurenevale hulgale, on ikka veel liiga vara hinnata programmide tulemusi ja mõju. Mõju hindamise alustamine, mis tehakse olemuslikult programmitsükli hilisemas etapis, on edasi lükkunud programmide hilise alguse ja paljude sekkumiste lõpuleviimise hilineamise tõttu. Arvestades seni lõpuleviidud riiklike mõjuhinnangute tulemusi, tuleb parandada koostatavate hindamise kvaliteeti.

Hindamise lõpuleviimine kiireneb tõenäoliselt oluliselt, kuna praegune periood hakkab lõpule jõudma. Kuid peaaegu pooled mõjuhinnangud kavatakse teha alles pärast 2020. aastat, kui selguvad programmide tulemused²⁹.

4.7. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest teavitamine

Liikmesriigid on parandanud oma püüdlusi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide saavutustest teavitamisel. See on aidanud suurendada üldsuse teadlikkust ELi toetuse kasulikkusest, nagu näitasid näiteks viimase regionaalpoliitikat käsitleva Eurobaromeetri

²⁷ Vt joonealune märkus 25.

²⁸ Näiteks sellised ühisettevõtted nagu ECSEL ja CleanSky, mis võtsid Itaalia ja Hispaania piirkondades oma programmi „Horisont 2020“ projektides kasutusele täiendavaid ERFi vahendeid.

²⁹ Vt komisjoni talituste töödokument „Synthesis of the findings of the evaluations of ESIF programmes“.

uuringu tulemused. Alates viimasest 2017. aastal tehtud uuringust on teadlikkus kogu ELis suurenenud viie protsendipunkti võrra ja jõudnud 40 %-ni³⁰.

2018. aastal toimus komisjoni populaarse juhtkampaania #EunmyRegion raames üle 1 700 avatud uste ürituse, millest võttis osa hinnanguliselt 450 000 inimest. Institutsiooniliste tasandite koostöö oli otsustava tähtsusega ka kahe uuendusliku kampaania käivitamisel: i) Road Trip Project, mis on suunatud 18–24aastastele noortele; ning ii) 40 piirkondlikku kampaaniat, mis korraldati koos piirkondadega ja milles esitleti kohalikke juhtprojekte.

EAFRD puhul korraldatakse rahastamisvõimalustest teadlikkuse suurendamiseks korrapäraselt mitmesuguseid teavitüsüritusi, nagu põllumajandusmessid, avatud uste päevad, konverentsid või sotsiaalmeedia kampaaniad. Euroopa maaelu arengu võrgustiku ülesanne on samuti jagada teavet ja vahetada häid tavasid maaelu arengu valdkonnas.

Peale selle on liikmesriigid ja piirkonnad teinud märkimisväärsed edusamme läbipaistvuse suurendamisel. Peaaegu kõik programmid on nüüdseks saavutanud täieliku vastavuse sellistele teabe- ja kommunikatsiooninõuetele nagu projektide nimekirjade avaldamine, teavitamisametnike määramine või edukate projektide tutvustamine oma veebisaitidel. Lisaks on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toel korraldatud enam kui 400 dialoogi raames olnud inimestel võimalus avaldada oma arvamust Euroopa küsimustes, eelkõige ELi rahastamisprioriteetide kohta.

³⁰ Eurobaromeetri olulised faktid: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/eyh3-tjv>

KOKKUVÕTE

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid aitavad parandada miljonite eurooplaste elu. Olgu tegemist inimeste ja oskuste, ettevõtete, koolide, ülikoolide, keskkonna, kliima või taristuga, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide investeeringutel on oluline roll piirkondade, linnade, maapiirkondade ja rannikukogukondade toetamisel, et pidada sammu ümbritsevate muutustega ja neid ennetada.

Rakendamise esimese viie aasta jooksul on programmid jõudsalt edenenud, et saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv. 2019. aasta septembri lõpu seisuga olid liikmesriigid teatanud väljavalitud projektidest, mille kogukulu on 500 miljardit eurot – ligikaudu 77 % kavandatud kogukulust –, sealjuures teatati kulutustest rohkem kui 210 miljardi euro ulatuses. Nendel projektidel on tuntav mõju miljonitele eurooplastele, kuid loorberitele puhkama ei saa jääda. Komisjon jätkab tööd, et saavutada tõhusamaid ja sihipärasemaid tulemusi. Samuti jätkab komisjon vajalike kogemuste omandamist, et protsesse veelgi lihtsustada ja tagada suurem keskendumine Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide saavutustele.

Oma ettepanekutega ühissätete määruse ja ÜPP kohta aastateks 2021–2027 püüab komisjon suurendada fondide osa Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisel, inimestesse investeerimisel, uuendustegevuse edendamisel ning piirkondade, linnade ning maa- ja rannikupiirkondade kestliku arengu eesmärkide elluviimise võimestamisel. Kuigi komisjoni ettepanekus ühissätete määruse kohta aastateks 2021–2027 seda ei käsitleta, on EAFRD jätkuvalt tihedalt seotud ERFi, ESF+-i, Ühtekuuluvusfondi ja EMKFig, näiteks kohalike algatuste toetamisel kogukonna juhitud kohaliku arengu või rahastamisvahendite kaudu.

Praegu ettevalmistamisel olevad järgmise põlvkonna programmid kujutavad endast ainulaadset võimalust panna alus ELi kestlikule tulevikule. Need programmid aitavad koos õiglase ülemineku fondiga tagada õiglase ülemineku kõigile, luues uusi ja erinevaid võimalusi kogu Euroopas, jätmata kedagi kõrvale.